

LESBRIEF

Voor de bovenbouw

Mijn vader woont in het tuinhuis

Door Jacques Vriens, omslagontwerp Caren Limpens

Thema's in het boek:

- Scheiding
- Rechten van het kind
- Voor jezelf opkomen
- Familie (broer en zus)
- Emoties
- Groep 8

De vader van Lara en Joeri roept onverwacht tijdens het zondagse toetje: 'We gaan scheiden.' De tweeling reageert heel verschillend. Lara probeert het te begrijpen, maar Joeri is woedend. Om de beurt vertellen ze over hun onzekerheid, verdriet, boosheid en angst. Ze willen niet kiezen, maar waar gaan ze straks wonen? Hoe moet het dan met hun verjaardag? En wie krijgt de poes? De scheiding lijkt steeds meer een vechtscheiding te worden, al doet iedereen zijn best dat te voorkomen. De emoties lopen hoog op, ook tussen Joeri en Lara. Hun huis is hun thuis niet meer. Gelukkig hebben ze allebei veel gevoel voor humor en als het erop aankomt, helpen tweelingen elkaar altijd. Op school mogen ze alles even vergeten. Ze zitten in groep acht en dat is een bijzonder jaar. Maar als het echt helemaal uit de hand loopt, nemen Joeri en Lara het heft in eigen handen - en hoe!

1. LEESPLEZIER

Mijn vader woont in het tuinhuis gaat over de scheiding van de ouders van Joeri en Lara. Joeri en Lara zijn in hun klas geen uitzondering: er zijn meer kinderen met gescheiden ouders of ouders die midden in een (vecht)scheiding zitten. Dit zal in een gemiddelde groep 8 niet anders zijn. Het verhaal van Joeri en Lara kan dus voor veel kinderen herkenbaar en soms emotioneel zijn.

Samen praten over een verhaal vergroot leesplezier. Het is ook een (veilige) manier om via het verhaal van Joeri en Lara leerlingen uit te nodigen hun eigen ervaringen te delen. Daarnaast vergroot (voor)lezen het inlevingsvermogen van kinderen. Praten over een verhaal helpt leerlingen gedachtes, percepties en gevoelens van anderen begrijpen. Zo kan dit boek leerlingen helpen te verplaatsen in andere leerlingen: wat als de ouders van een vriendje/vriendinnetje gaan scheiden? Hoe zou dat zijn? In onderstaande opdrachten kun je steeds het verband leggen tussen het verhaal en de ervaringen van leerlingen.

Opdracht 1 - Het verhaal

Vorbereiding:

- De vragen uitgeschreven op het bord of op 'flashcards'
- Groot vel (flap)
- Stiften, kleurpotloden

Hoe ervaart Lara dit?

Het verhaal wordt verteld door Lara en Joeri. Het perspectief wisselt, waardoor je gebeurtenissen vanuit zowel Lara als Joeri beleeft. Lees een scène voor en laat kinderen fantaseren: "Hoe ervaart de ander dit?"

Bijvoorbeeld:

"En net als altijd had ik weer het filmpje in mijn hoofd: elke klap, stomp of trap zag ik terug. Ineens hoorde ik gegiechel en ik duwde een jas opzij. Twee kleuters stonden me uit te lachen. 'Rot op!' schreeuwde ik. 'Zo kan-ie wel weer, Joeri,' riep een boze stem. Ik keek opzij, en daar stond de lantaarnpaal, directeur Emiel."

Fragment uit: *Mijn vader woont in het tuinhuis* door Jacques Vriens

(Joeri) "Toen we naar huis gingen, werd het toch nog spannend. Alsof we in een toneelstuk terechtkwamen, in het Tessatheater."

Fragment uit: *Mijn vader woont in het tuinhuis* door Jacques Vriens

- **Ontwikkelingsgebied: (voor)lezen**
- **Leesbeleving, kijken, luisteren, spreken en schrijven.**

Tip: maak een keuze uit onderstaande opdrachten. Bepaal zelf welke opdracht goed past bij jouw leerlingen. Houd bij de uitvoering te allen tijde de coronamaatregelen in acht.

Verbanden leggen en samenvatten

Kies een aantal fragmenten met een belangrijk moment (kantelpunt) uit het verhaal. Lees het fragment voor en vraag kinderen naar de verbanden. Bijvoorbeeld: Sven en Joeri hebben net ruzie gehad. Zij spreken het met Juf Jannie na.

“Toen gebeurde er iets heftigs. Sven begon zomaar te huilen. Geen aanstelhuil of zo- iets, maar echt verdriet. We werden er allemaal stil van. Juf legde een hand op zijn arm. Na een paar minuten zei hij zacht: ‘Ik mis mijn moeder.’ Ik vond Sven altijd een vervelend mannetje, maar toen even niet. Mijn broer zat ondertussen met grote ver- baasde ogen naar hem te kijken. ‘En jij, Joeri,’ vroeg juf, ‘waarom zo boos, nee, woest?’ ‘Het kwam door Sven.’ ‘Alleen door hem?’ ‘Ja... nee... door alles... door thuis.’ Het was voor het eerst dat hij dit zomaar zei op school. Verbaasd keek ik naar de twee jongens. Geen stoerdoenerij meer, maar gewoon zeggen wat je voelt.”

Fragment uit: *Mijn vader woont in het tuinhuis* door Jacques Vriens

- Waarom is Lara verbaasd dat de twee jongens “gewoon zeggen wat ze voelen”?
- Begrijp je de woede, het verdriet en de boosheid van Joeri? Wat gebeurt er met jou als je heel boos bent, kun je je dan goed uiten?

Samenvatten

- Geef leerlingen een groot vel papier en stiften
- Laat kinderen een aantal voorbeelden zien van een visueel verslag (google ‘visueel verslag’ voor een aantal voorbeelden). Analyseer het verslag met elkaar: “Wat zie je allemaal? Welke symbolen en tekeningen worden er gebruikt? Heb je wel eens een visueel verslag gemaakt?”
- Geef de leerlingen de opdracht in tweetallen een samenvatting in een visueel ver- slag te maken van *Mijn vader woont in het tuinhuis*. Dit betekent dat zij het verhaal niet alleen met woorden, maar ook met symbolen, tekeningen en lijnen kunnen samenvatten. Licht toe: “Je moet in één oogopslag kunnen zien waar het verhaal over gaat.” Geef leerlingen de tip om eerst samen te overleggen:
 - Wie zijn de hoofdpersonen van het verhaal, wat weten we van hen?
 - Wat gebeurt er bij de start van het verhaal?
 - Wat gebeurt er daarna?
 - Hoe eindigt het verhaal? Wat is er veranderd?
- Geef leerlingen ruim de tijd het visuele verslag te maken. Hang de visuele versla- gen daarna op in de klas en bekijk ze samen. Geef een aantal tweetallen de beurt hun visuele verslag toe te lichten
- Besteed aandacht aan het einde van het verhaal. Joeri en Lara komen voor zichzelf op: Hoe hebben leerlingen dit weergegeven? Spierballen? Uitroeptekens? Duimp- jes?

Vinden leerlingen dit moeilijk? Teken dan een lijn op het bord en schrijf de belangrij- ste gebeurtenissen in chronologische volgorde langs de lijn (het toetje, tuinhuis, ruzie, het Kinderplan). Laat leerlingen zelf verder aanvullen wat zij belangrijk vinden in het verhaal. Kunnen zij er tekeningen en symbolen bij maken?

Opdracht 2 - Het boekgesprek

- Duur: 30 minuten
- Ontwikkelingsgebied:
Lezen en leesbeleving

Vorbereiding:

- Zorg voor witte vellen en stiften
- Zorg voor een kladblok met pen of een wisbordje

Een paar tips om deze opdracht goed te begeleiden:

- Tip 1:** Nadenken en praten over boeken stimuleert leesplezier. Het korte boekgesprek is een hulpmiddel voor leerlingen om in korte tijd een diepgaand gesprek over een boek te stimuleren. Stel niet te veel vragen tegelijk, maar kies één perspectief en zoek diepgang op.
- Tip 2:** Volg de gedachtegang van de leerlingen. Vraag door en stimuleer interactie.

Instructie:

Kies een perspectief:

BELEVEN- Bij het perspectief beleven gaat het om de emoties die kinderen tijdens het lezen ervaren. “Wat maakt het boek bij hen los?”

Voorbeeldvragen:

- Hoe voelde je je tijdens het lezen van het boek? En na het lezen? Zat daar een verschil in?
- Wat past bij het boek: grappig, verdrietig, vrolijk?

(VER)KENNEN- Bij het perspectief (ver)kennen gaat het om wat leerlingen geleerd hebben van het boek. “Wat wisten leerlingen al? Wat was nieuw?”

Opdracht 3 - Niet jouw taak

Vorbereiding:

- Het is slim om eerst opdracht 2 'Het korte boekgesprek' te doen
- Hang grote witte vellen papier op aan de muur. Leg hier stiften bij
- Deel kleine stickertjes uit
- Verzamel kleine kaartjes
- Zet bij ieder groepje een hoed of bak op tafel
- Timer

Instructie

Opdracht 3a

- Leerlingen hebben in het korte boekgesprek met elkaar gedeeld welke emotie het boek bij hen oproept. Heb je dat nog niet gedaan? Vraag leerlingen dan voor zichzelf op te schrijven: hoe voelde je je tijdens het lezen? En na het lezen? Nodig vijf leerlingen uit om hun emotie op het grote vel papier op de muur te schrijven. Verdrietig, opgelucht, boos, bang, verbaasd, neutraal; wat hangt er allemaal?
- Deel stickertjes uit aan de kinderen. Vertel: "Ik zet zo een timer aan. Jullie krijgen 1 minuut om langs het vel te lopen en een stickertje te plakken bij de emotie die jij krijgt tijdens of na het lezen van het boek."
- Kijk naar het vel; waar hangen de meeste stickers? Concludeer samen: welke emotie hebben de meeste kinderen? Bespreek dit klassikaal.
- Benoem de emoties. Is er iemand die wil uitleggen waarom je je zo voelt?
 - Zijn er stukken in het verhaal die je boos of verdrietig maken?
 - Zijn er stukken in het verhaal die je vrolijk maken?
 - Verandert je emotie tijdens het lezen? Wil iemand uitleg geven?

Opdracht 3b

De emoties van Joeri en Lara veranderen gedurende het verhaal.

- Maak samen een tijdlijn. Bespreek met elkaar: wat zijn de belangrijkste gebeurtenissen? Hoe voelde Joeri zich? En Lara? Hoe uitten zij hun gevoel?

	Joeri	Lara
Het fatale toetje		
De eerste dag school		
De mediator		
Het tuinhuisje		
De ruzie (vechtscheiding)		
Het Kinderplan		

Kun je samenvatten wat er veranderd is in het gevoel van Lara en Joeri? Waar komt dit door? Snap je waarom de emoties veranderen? Herken je dat?

- **Duur: 120 minuten**
(verdeeld over verschillende momenten)
- **Ontwikkelingsgebied:**
Lezen en leesbeleving en schrijven

Opdracht 3c

- Stel dat je midden in een scheiding van je ouders zit. Je voelt veel boosheid of verdriet: wat kan je helpen dat nare gevoel kwijt te raken? Wat zou jij tegen iemand willen zeggen die in deze situatie zit? En tegen zijn of haar ouders?
- Deel kleine kaartjes uit en geef leerlingen de volgende instructie: “Schrijf tips op voor leerlingen die te maken hebben met ouders die gaan scheiden of zijn gescheiden. Vouw de kaartjes daarna dubbel en gooi ze in de hoed op tafel.”
- Pak om de beurt een kaartje uit de hoed en lees deze voor. Vraag in je groepje: “Wie heeft deze tip opgeschreven? Wil je er nog wat over vertellen?”
- Kies met elkaar de vijf tips die jullie het belangrijkste vinden. Maak een poster en presenteer deze aan de klas
- **Variatietip: maak samen een vlog en spreek de belangrijkste tips in. Kijk voor een voorbeeldvlog naar de serie ‘Expeditie scheiding’ op Villa Pinedo: <https://www.villapinedo.nl/blog/filmpjes/expeditie-scheiding-aflevering-3-nieuwegein/>**

Opdracht 3d

- Bespreek in je groepje: “Wat is volgens jullie de boodschap van het verhaal? Waarom heeft Jacques Vriens dit boek geschreven?” Vraag een paar groepjes hun conclusie te delen
- Bekijk de animatie van Villa Pinedo: <https://www.villapinedo.nl/blog/filmpjes/animatie-niet-jouw-taak/> “Kunnen jullie samenvatten in één zin wat de boodschap van dit filmpje is?” Bespreek dit klassikaal
- De scheiding van je ouders kan zorgen voor negatieve gedachten. Hoe kom je van zo’n negatieve gedachte af? Lees de onderstaande voorbeelden. Bespreek samen: “Wat zou je tegen deze persoon willen zeggen? Heb je zelf wel eens deze gedachte? Wat helpt je dan?”
 - “Mijn ouders hebben vaak ruzie met elkaar over mij. Ik voel me schuldig. De scheiding is mijn schuld.”
 - “Ik durf bij papa niet over mama te praten. Dan wordt hij boos.”
 - “Ik wil mama niet verdrietig zien.”
 - “Ik ben boos. Die nieuwe vriend van mijn moeder is echt stom.”

Tip: Laat kinderen eens kijken op de site van Villa Pinedo. Wijs hen op het forum: <https://www.villapinedo.nl/forum/>

Opdracht 4 - 'Voor u gelezen'

Vorbereiding:

- Kleine kaartjes
- Schrijf de vragen over leesbeleving op kaartjes
- Timer

Instructie

- Verdeel de leerlingen in tweetallen. Geef leerlingen vijf minuten de tijd elkaar te interviewen over het boek. Zijn de kinderen dit gewend? Geef hen dan de vrijheid zelf vragen te bedenken. Een alternatief is om kaartjes uit te delen met vragen. Bijvoorbeeld:
 - Wat vond je goed/leuk/verrassend? Wat vond je minder goed?
 - Noem 1 woord als je denkt aan dit boek.
 - Stel, je moet iemand anders vertellen over dit boek: wat zeg je dan?
- Geef kinderen de opdracht een VUG-je te schrijven. Een VUG-je = 'Voor u gelezen', een bericht van een lezer aan een andere lezer met de kernvraag: raad je dit boek aan?
- Vertel daarbij: "Stel, iemand staat in de boekhandel en pakt het boek *Mijn vader woont in het tuinhuis* op. Hij/zij twijfelt om het boek te kopen. Hij wil graag weten wat anderen van het boek vinden. Raad jij het boek aan? Voor wie is het geschikt? Schrijf een 'VUG-je' = Voor u gelezen."
- Heb je goed contact met de lokale boekhandel? Maak dan samen een poster om het boek te promoten. 'Wie moet dit lezen? Waarom?' Verzamel de beste quotes uit de klas. Geef een aantal enthousiaste leerlingen de opdracht de poster te maken.

Opdracht 5 - Boekpromotie

Vorbereiding:

- Kladblok of schrift en een pen
- Een computer of een digibord
- Een telefoon om een boekpromotie te filmen of als geluidsfragment op te nemen

Instructie

Luister naar een aflevering van www.dewaanzinnigepodcast.nl/ of kijk naar de boekpromotiefilmpjes op www.dekinderboekenambassadeur.nl.

De leerlingen mogen nu zelf *Mijn vader woont in het tuinhuis* promoten in een filmpje of geluidsfragment.

Stel de volgende vragen aan de leerlingen:

- "Kies je favoriete stukje uit het boek."
- "Bedenk: waarom is dit je favoriete stukje? Schrijf het op als je dit fijn vindt."
- "Kun je uitleggen waarom dit je favoriete stuk uit het boek is?"
- "Wie moet dit boek lezen? Waarom?"

Daarna kunnen de leerlingen in tweetallen door met het inspreken van de boekpromotie. Geef ze de volgende instructies:

- Spreek je boekpromotie in als een geluidsfragment of laat deze filmen door je klasgenoot

- Instructievorm: Klassikaal
- Duur: 30 minuten
- Ontwikkelingsgebied: Lezen en leesbeleving en schrijven

- Duur: 60 minuten
- Ontwikkelingsgebied: Leesbeleving en spreken

Tip: Geef deze opdracht na of in plaats van opdracht 4 (Voor u gelezen)

- Start je boekpromotie met het uitspreken van je voornaam en vertel hoe oud je bent
- Vertel over welk boek je boekpromotie gaat, wie het geschreven heeft en of het boek illustraties heeft en zo ja, door wie die zijn gemaakt
- Geef aan wat jouw favoriete stuk uit het boek is en waarom
- Vertel aan wie je het verhaal aanraadt en waarom

Als ze klaar zijn, mogen ze de boekpromotie doorsturen naar de leerkracht. Verzamel alle boekpromoties en bedenk samen met de leerlingen waar jullie deze zullen delen. Misschien heeft de klas of school een eigen website of Facebookpagina, deel de boekpromotie dan hier. Voor ouders ook leuk om te bekijken of luisteren. En als de leerlingen het leuk vinden, kunnen ze het geluidsfragment zelfs opsturen naar de makers van De Waanzinnige Podcast via het mailadres: hallo@dewaaanzinnigepodcast.nl. Misschien horen jullie het dan terug in een van hun uitzendingen.

Opdracht 6 - Gewapende vrede en meer taalkunst

Vorbereiding:

- Kaartjes met de woorden: juffentruc, struisvogelknopje, fataal toetje, aanstelhuil, stelletje labbekakken, rompslomp, echtscheidingsweer, gewapende vrede, 'niks-aan-de-hand-gezin' (kies nog andere woorden die je zelf opvallend vond in het boek)

Instructie:

- Maak tweetallen. Vraag leerlingen onderling uit te wisselen: "Wat kun je allemaal zeggen over de schrijfstijl van Jacques Vriens?" Vraag een aantal tweetallen te presenteren. Bespreek dit klassikaal
- Laat leerlingen weer overleggen: "Wat vind je van de schrijfstijl? Wat is jouw mening?"
- Vorm groepjes van vier leerlingen. Vertel: "Je krijgt zo een kaartje met een woord uit het boek. Eén van jullie leest het woord voor." Stel vragen zoals:
 - "Waar denk je aan bij dit woord? Hoe ziet dit eruit? Kun je het tekenen, nadoen, uitbeelden?"
 - "Heb je een voorbeeld uit je eigen leven?"
- Geef de groepjes 15 minuten om een sketch of toneelstukje te maken rondom het woord. Zij mogen het woord uitbeelden. Geef leerlingen de ruimte hier zelf een manier voor te verzinnen: uitbeelden, kort toneelstukje, tekeningen, symbolen etc. Vertel: "Jullie krijgen straks 1 minuut de tijd om de rest van de klas duidelijk te maken welk woord op jullie kaartje stond. De klas mag raden wat jullie bedoelen."

- Duur: 40 minuten
- Ontwikkelingsgebied; schrijven, fantaseren

Tip: Zet een week een mand of doos in de klas. Geef de leerlingen kleine kaartjes. Vertel: "Als je deze week een woord hoort dat je grappig, mooi, bijzonder of ingewikkeld vindt, schrijf deze dan op een kaartje en doe hem in deze 'prullenbak'. Op vrijdagmiddag keren we de prullenbak om."

"En ze riepen ook nog dingen als: co-ouderschap, medie-jeter of zoiets, ouderschapsplan en bezoeksregelingen. Alsof ze een prullenbak met rare woorden omkeerden."

Fragment uit: *Mijn vader woont in het tuinhuis* door Jacques Vriens

2. MAKEN

Opdracht 7 - Klein maar fijn? Een tuinhuisje maken

- Duur: 60 minuten
- Ontwikkelingsgebied:
Fantasie en creatieve
ontwikkeling

Vorbereiding

- Twee fragmenten (zie hieronder)
- Verschillende materialen waarmee je een schoenendoos kunt versieren: verf, stiften, blaadjes (voor de buitenkant), crêpepapier
- extra: verzamel folders van de Ikea of laat kinderen op de website van de Ikea (of een andere winkel) zoeken
- 1 A4 'ontwerp'
- Stevig papier voor de meubels, mallen van meubels op schaal
- Verf, lijm, schaar
- Schoenendozen

Instructie:

- Deel witte kladpapiertjes uit. Vertel: "Vincent, de vader van Lara en Joeri, woont tijdelijk in het tuinhuisje. Heb jij tijdens het verhaal een beeld gekregen van dit huisje? Ik lees nog een keer voor hoe Lara en Joeri het huisje omschrijven. Probeer tijdens het lezen vast aantekeningen te maken op je kladblaadje."

Joeri over het tuinhuisje: "Op zondag waren we voor het eerst bij pap. Wat een stom klein huisje had hij, met de krapste badkamer van de hele wereld. Als je er op de wc zat, moest je je benen in je nek leggen. Net als in de auto van mijn moeder. Ik heb het huisje opgemeten. Van de voordeur naar de badkamer was het vijf stappen. En van het aanrecht links naar het raam rechts ongeveer acht stappen."

Fragment uit: *Mijn vader woont in het tuinhuis* door Jacques Vriens

Lara over het tuinhuisje "Binnen vond ik het huisje kleiner dan op de foto's die pap gestuurd had, maar wel heel gezellig. Rechts was een groot raam waarvoor een kleine tafel stond met twee stoelen en een krukje. Zijn luie stoel had pap in het midden gezet en daarmee was de kamer al aardig vol. Links was een aanrechtje met een elektrische kookplaat en een oventje. Pap schoof een lichtgeel gordijn opzij en we zagen een soort inham met een bed. 'Een echte bedstee,' zei pap enthousiast. Het zag er inderdaad heel grappig uit, maar het bed was wel een beetje klein. Ernaast was een deur die naar een kleine badkamer leidde met een douche, wastafel en wc. Joeri en ik namen er om de beurt een kijkje, want je kon er niet met zijn tweeën in staan. Het huisje was wel heel licht."

Fragment uit: *Mijn vader woont in het tuinhuis* door Jacques Vriens

- Verdeel leerlingen in groepjes. Geef hen de opdracht te brainstormen: “Stel; jij mag een klein huisje inrichten. Je wilt het er gezellig maken, maar je moet er ook goed in kunnen wonen. Hoe richt je de ruimte efficiënt en slim in?” Bekijk samen folders of websites van woonwinkels. Denk aan inklaptafeltjes, slimme opbergsystemen, enzovoorts. Waar komen kinderen mee? Wissel tips uit in je groepje.
- Geef leerlingen de tijd om in groepjes een ontwerp van het ideale tuinhuisje te maken. Zij mogen dit tekenen op een papier
- Ieder groepje mag het ontwerp kort presenteren
- Wil je er een rekenactiviteit aan koppelen? Oefen met de schaal!
- Koppel hier een echte knutselactiviteit aan. Deel schoenendozen uit en laat leerlingen een klein tuinhuisje maken

3. DE WERELD

Opdracht 8 - Kinderrechten

Vorbereiding:

- Grote tekenvellen en kleurpotloden
- Een klok om de tijd bij te houden
- (Digi)bord
- Laptops per leerling

Instructie:

Waarom heeft Jacques Vriens dit boek geschreven? Lees samen het nawoord nog een keer.

In het nawoord schrijft Jacques Vriens: “Als kind had je niet veel te vertellen, want er waren maar weinig regels die iets zeiden over het belang van kinderen.” Hoe zit dat nu eigenlijk met rechten van het kind?

- Laat kinderen een mindmap maken. Schrijf het woord ‘kinderrechten’ midden in de mindmap. Vraag leerlingen: “Wat weet je al over kinderrechten? Waar moet je aan denken?” Laat leerlingen vrij associëren en hun mindmap invullen.
- We gaan samen op zoek naar informatie. Welke kinderrechten bestaan er eigenlijk?
- Laat de website <https://www.kinderrechten.nl/> zien. Deel laptops uit en vraag leerlingen:
 - “Kies vijf kinderrechten waar je meer over wilt weten. Lees deze rustig door. Maak aantekeningen, want je moet een klasgenoot straks iets over deze rechten vertellen.”
 - Laat kinderen tien minuten de site bekijken en zoeken naar informatie
 - Vraag kinderen te gaan staan en zet muziek aan. Vraag kinderen te dansen door de ruimte. Stopt de muziek? Dan gaan zij in gesprek met de leerling die het dichtstbij staat. “Vertel elkaar over de kinderrechten die je hebt gevonden.” (doe dit een aantal rondes)
 - Laat kinderen teruggaan naar hun plaats en hun mindmap aanvullen. Wat heb je geleerd over kinderrechten?
 - Eventueel extra: Op Villa Pinedo staan blogs en vlogs over kinderrechten. Kies er eentje uit en laat deze in de klas zien. Bijvoorbeeld: <https://www.villapinedo.nl/blog/wat-zijn-mijn-rechten-als-kind/>
 - Heb je iets nieuws geleerd over kinderrechten dat je kunt aanvullen in de mindmap?

Sluit af met het Kinderplan van Joeri en Lara.

- Lees het Kinderplan van Joeri en Lara nogmaals. Bespreek in een kringgesprek: “Wat vind je daarvan? Wat vind je ervan dat Lara en Joeri zo voor zichzelf opkomen? Hoe kunnen kinderen initiatief nemen? Wat kan hen daarbij helpen? Wat helpt jou?”

- **Duur: 30 minuten**
- **Ontwikkelingsgebieden:**
- **burgerschapsvaardigheden/kennis van de wereld**

! Benadruk in de gesprekken dat scheiding nooit de schuld van kinderen is. Scheiden = niet jouw schuld en niet jouw taak.

Opdracht 9 - Overeenkomsten en verschillen

- Duur: 40 minuten
- Ontwikkelingsgebied: Actief luisteren en sociale vaardigheden

Vorbereiding:

- Fragmenten uit het boek
- Grote witte vellen (A3)
- Witte A4 op dikke vellen
- Timer

Instructie:

Inleven: Joeri en Lara

Lees een fragment voor waarin de verschillen tussen Joeri en Lara duidelijk zijn. Bijvoorbeeld op pagina 48:

“Ik sjokte er braaf achteraan. Wilde ik wel mee? Ik was kwaad op pap. Lara niet, want die trok de deur open en stapte naar binnen. ‘Kom!’ commandeerde ze. Ik vind Lara vaak nogal bijdehand, maar zij deed wel wat ik wilde: ophouden met boos zijn en mijn vader zien.”

Fragment uit: *Mijn vader woont in het tuinhuis* door Jacques Vriens

- Vraag kinderen aantekeningen te maken: “Joeri en Lara zijn tweeling. Toch verschillen ze behoorlijk in hun karakter. Wat vind jij de grootste verschillen tussen Joeri en Lara? En waarin lijken ze juist op elkaar?”
- Maak groepjes van vier leerlingen: A, B, C en D
 - Ronde 1 (1 minuut): leerling a bevraagt leerling B & leerling C bevraagt leerling D: “Wat zijn de verschillen tussen Joeri en Lara?”
 - Ronde 2 (1 minuut): leerling B bevraagt leerling C & leerling d bevraagt leerling a: “Wat zijn de overeenkomsten tussen Joeri en Lara?”
 - Ronde 3 (1 minuut): Kom met z’n vieren tot een conclusie. Schrijf de overeenkomsten en verschillen tussen Laura en Joeri op
- Vraag leerlingen in hun groepje te bespreken: “Lijk jij meer op Joeri of Lara?”
- Het boek kent perspectiefwisselingen: het verhaal wordt zowel vanuit het perspectief van Joeri als dat van Lara verteld. Lees een fragment voor vanuit het perspectief van Joeri. Bespreek daarna in tweetallen: “Hoe beleeft Lara deze gebeurtenis denk je? Gedraagt zij zich anders?”
- Bespreek met elkaar: “Iedereen reageert anders op een heftige gebeurtenis. Weet jij hoe jij reageert? Ben je meer een struisvogel of een mediator? Kun je dat uitleggen?”

Allemaal karakters!

- Maak zes groepjes. Geef ieder groepje een A3 vel. Bovenaan het vel schrijven de leerlingen de naam van één personage uit het boek (verdeel de personages: Maud, Vincent, Juf Jannie, Directeur Emiel, Willemijn, Daantje, Sven, Metin)
- Vraag leerlingen: “Schrijf zo veel mogelijk karaktereigenschappen op van deze persoon. Je mag ze in het boek terugzoeken”. “Heb je tijd over? Maak een tekening van je personage. Hoe zal hij/zij eruitzien? Heb je beschrijvingen in het boek gelezen die je hints geven voor de tekening?”

- Hang de vellen daarna op in de klas
- Organiseer vervolgens een carrousel: ieder groepje staat voor zijn of haar poster. Gaat de bel? Dan schuiven de leerlingen één plaatsje op naar de poster van een ander groepje. Vertel: “Lees de poster. Herinner je je nog andere eigenschappen van dit personage? Schrijf deze er dan bij.” Gaat de bel? Vraag leerlingen door te lopen naar de volgende poster. De carrousel duurt dus maximaal zes minuten
- Trek samen een conclusie. Vraag: “Heb je iets gelezen dat je heeft verrast?”

Dit ben ik

- In de voorgaande opdrachten zijn veel karaktereigenschappen genoemd. Vraag de leerlingen nu in een binnen- en buitencirkel te gaan staan. Vertel: “Je staat tegenover een andere leerling. Jullie krijgen zo 1 minuut de tijd om te ontdekken: waarin lijken jullie op elkaar? En wat is een verschil?”
- Na 1 minuut schuiven de leerlingen in de binnencirkel door. Zo spreken verschillende leerlingen elkaar. Doe dit een aantal keer
- Sluit af: “Heb je een klasgenoot gesproken met wie je een overeenkomst hebt ontdekt, die je van tevoren nog niet wist?” Ga het gesprek met leerlingen aan: “Heb je vooral overeenkomsten met vrienden? Of ga jij met mensen om die juist heel erg van je verschillen?”

Variatie:

- In het boek worden veel verschillen tussen jongens en meisjes genoemd. Lees bijvoorbeeld onderstaand fragment. Vouw een A4 dubbel. Schrijf boven aan het blad ‘jongen’ en ‘meisje’. Vertel: “Schrijf de verschillen tussen jongens en meisjes die in het boek genoemd worden op. Discussieer daarna in een klein groepjes over de verschillen tussen jongens en meisjes.” Help met de volgende vragen:
 - “Zijn jullie het eens met deze verschillen?”
 - “Is dit in jullie klas ook zo?”
 - “Wat is stereotype volgens jullie? Wat niet?”
 - “Bestaat er eigenlijk zo iets als ‘typisch jongens’ of ‘typisch meisjes’?”

“Op maandagochtend heeft Lara het in de kring verteld: ‘Het is zo’n schattig huisje en mijn vader heeft het heel knus ingericht.’ Echt van die meidenwoorden: schattig en knus. Juf Jannie vroeg wat ik ervan vond. Ik wilde het niet verpesten voor mijn zus en zei: ‘Ja hoor, het is er best uit te houden.’”

Fragment uit: *Mijn vader woont in het tuinhuis* door Jacques Vriens

Alle fragmenten in deze lesbrief zijn afkomstig uit *Mijn vader woont in het tuinhuis*.
© 2020 Jacques Vriens © Caren Limpens
© 2020 Van Holkema & Warendorf, Uitgeverij Unieboek | Het Spectrum bv, Amsterdam

ISBN 978 90 0037 346 8

Kijk voor meer informatie op: de-leukste-kinderboeken.nl of jacquesvriens.nl

Deze lesbrief is een uitgave van Uitgeverij Unieboek | Het Spectrum bv
Redactie De Gouden Zebra
Vormgeving Marieke Oele